

Pædagogisk læreplan for Dagplejen Område Vest 2020 - 2021

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendt-

gørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen.

Ny styrket Læreplan for Dagplejen Område Vest.

Denne udgave af Ny Styrket Læreplan er første version.

Hensigten med Ny styrket Læreplan for Dagplejen område vest er, at den bliver et brugbart og implementeret redskab for den enkelte dagplejer og for dagplejen som helhed. Et redskab som er dynamisk – som hele tiden kan og skal justeres, og som bliver fundamentet for udvikling og kontinuerlig kvalificering af praksis i dagplejen.

Denne første version er udarbejdet af Dagplejepædagoger og leder, som i udarbejdelsen har anvendt beskrivelser og praksiseksempler fra dagplejerne. Udarbejdelsen er desuden inspireret af dagplejeres analyser af videofilm, analyse og evalueringer af praksisfortællinger, SMTTE-modeller som planlægning af praksis m.m. fra gruppearbejder på flere aftenmøder, hvor Publikationen "Den Styrkede Pædagogiske Læreplan - Rammer og indhold" har været i spil. Gruppearbejder, som havde bl.a. det formål at inspirere til udarbejdelsen af Ny Styrket Læreplan for Dagplejen område vest.

Der har i udarbejdelsen været fokus på fremadrettet udvikling af dagplejen generelt – dvs. at denne første version af Ny styrket Læreplan ikke kun beskriver nuværende praksis, men også, i nogen grad, den praksis der skal arbejdes hen imod, for at opkvalificere praksis i løsningen af Kerneopgaven for Dagplejen område vest: "I Fællesskab udvikles det rummelige, livsglade og kompetente barn, der styrkes i at mestre eget liv".

Der skal arbejdes med Ny styrket Læreplan på dagplejens kommende aftenmøder og ved tilsyn. Efterhånden som denne systematiske gennemarbejdning af praksis analyseret gennem læreplanen, viser en kontinuerlig faglig udvikling, vil Læreplanen blive evalueret og justeret løbende, så beskrivelser og praksiseksempler bliver endnu mere konkrete og udbydende frem mod de givne mål.

Hvem er vi?

Dagplejen Område Vest, dækker over et stort geografisk område, fra dagplejere i Viborg Midtby til dagplejere tæt på kommunens grænse mod Skive.

Lige pt. består Dagplejen Område vest, af 40 dygtige dagplejere, hvor nærvær, tryghed og omsorg, - den professionelle kærlighed - er vigtige værdier. Derudover 3 Dagplejepædagoger og 1 leder.

Dagplejerne er fordelt således:

Viborg Midt/Vest 9 dagplejere, Finderuphøj 6 dagplejere, Mønsted 4 dagplejere, Sparkær 2 dagplejere, Stoholm 13 dagplejere, Tastum 1 dagplejer, Sjørup 2 dagplejere, Fly 1 dagplejer, Vridsted 1 dagplejer, Kjeldbjerg 1 dagplejer.

Dagplejen område Vest vægter **Mangfoldighed**, hvor vi har øje for det enkelte barns styrker og kompetencer.

Dagplejen område Vest vægter **Ordentlighed**, hvor vi samarbejder og inddrager forældrene i den fælles opgave - trivsel, udvikling, dannelse og læring for det enkelte barn og for børnefællesskabet.

Dagplejen område Vest vægter **Dygtighed**, hvorfor vi hele tiden arbejder med udvikling af praksis - til gavn for barnet

Dagplejen Område Vest vægter **MOD**, hvor vi tør stille store krav til os selv, og hvor vi tør sætte os selv i spil.

Dagplejepædagogen er tilknyttet en gruppe dagplejere.

Dagplejepædagogen er tovholder ved kontaktmøder i dagplejen - møder hvor den endelige opstart aftales og hvor dagplejer og dagplejepædagog fortæller forældre om dagtilbuddet "Dagplejen".

Dagplejepædagogen er vejleder/rådgiver og sparringspartner for dagplejerne og forældrene i den gruppe hun er tilknyttet. Hun drøfter børnenes trivsel og udvikling med forældre og dagplejere og planlægger sammen med begge parter, hvordan barnet støttes bedst muligt i sin udvikling.

Både forældre og dagplejere inddrages i dagplejepædagogens faglige observationer med hensyn til børnenes trivsel, læring, udvikling, og dannelse.

Dagplejepædagogen står til rådighed for samtaler med forældrene omkring børnenes trivsel og udvikling.

Dagplejepædagogen støtter dagplejer i at arbejde med nærvær, anerkendelse og individuel omsorg til det enkelte barn.

Dagplejepædagogen er sparringspartner omkring læringsmiljøet i den enkelte dagplejers praksis - dvs. hun sammen med dagplejerne kigger på, og analyserer den praksis, der finder sted, både i det enkelte dagplejehjem, og i legestuerne.

Dagplejepædagogen arbejder sammen med dagplejerne, for at sikre og udvikle de mest optimale trivsels- og læringsmiljøer for børnene, heri også etablering og vedligehold af et godt og tæt forældresamarbejde.

Dagplejepædagogen er sparringspartner for dagplejerne ved udarbejdelse af legestueplanerne, der tager udgangspunkt i Den Pædagogiske Læreplan, i børnefællesskabet og i det enkelte barns kompetencer og udviklingstrin.

Dagplejepædagogen er tovholder i legestuerne for arbejdet med TOPI (Tidlig opsporing og indsats)

Dagplejepædagogen er vejleder i dagplejers arbejde, analyse, evaluering og justering af praksis.

Dagplejepædagogen har samtidig en sikkerheds- og kontrolfunktion omkring dagplejehjemmene, - dette for at sikre både børn og dagplejere.

Dagplejepædagogen er ansvarlig for at udarbejde materiale til møder i Tværfagligt Forum, hvis vi har brug for andre faggruppers input. - f.eks. Logopæd, Fysioterapeut, Psykolog og Sundhedsplejerske, for at kunne tilbyde bedst mulig praksis.

Derudover har dagplejepædagogen til opgave at koordinere børnenes gæstepasning ved dagplejers sygdom, fridage/ferie og deltagelse i kurser.

Hver dagplejer har typisk indskrevet 4 børn i alderen 6 mdr. til 3 år. Den måned et barn fylder 3 år, starter barnet i børnehave. En dagplejer kan i en kortere periode have fast 5 børn.

Ved ferie, sygdom eller kurser hos dagplejere tilbydes børnene gæstepleje hos anden dagplejer.

I Dagplejen arbejder vi kontinuerligt med at kvalificere det Pædagogiske Læringsmiljø, så børnene gennem hele dagen oplever et miljø, hvor der er fokus på trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Rummelighed: Vi tilstræber at forstå og acceptere både børns og forældres forskelligheder, og tilrettelægger vores praksis efter behov.

Forældresamarbejde: Vi ser forældrene som den største ressource i eget barns liv, og inviterer til, og forventer engagement i samarbejdet.

Nærvær: Vi tilstræber, at både børn og forældre skal føle sig set, hørt og anerkendt som den unikke person ethvert individ er.

Omsorg: Vi tilstræber at give ethvert barn både fysisk og psykisk omsorg, med trivsel, læring udvikling og dannelse som mål.

Høj faglighed: Vi stiller krav til egen og andres faglighed og arbejder kontinuerligt med at højne kvaliteten til gavn for barnet.

I Dagplejen Område vest inviterer vi til, at forældre besøger den kommende dagplejer i god tid før barnet skal starte i dagpleje.

Når vi i vores system kan se, der er booket en plads i Dagplejen område Vest - bliver forældre kontaktet af den dagplejepædagog, der er tilknyttet den kommende dagplejer. Forældre bliver opfordret til at kontakte dagplejeren for at aftale små korte besøg over flere måneder, så barnet får skabt en tilknytning til dagplejer, hvilket vi erfarer gør den reelle opstart rigtig god for både barn og forældre.

Når der er et par måneder til barnet skal starte i dagplejen, bliver forældre igen kontaktet af dagplejepædagogen og der aftales kontaktmøde.

Det er dagplejer og forældre der har den daglige kontakt og daglige samarbejde. Et konstruktivt samarbejde til gavn for barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse kræver, at både forældre, og dagplejer er åbne og interesserede i, hvordan de hver især og sammen kan tilbyde barnet de bedste betingelser for at udvikle sig til et rummeligt, livsglad og kompetent lille menneske, der kan mestre eget liv.

Denne nye styrkede Pædagogiske Læreplan, er – og skal være - et dynamisk redskab, som løbende evalueres og justeres. Den Styrkede Pædagogiske Læreplan anvendes som redskab til at analysere, justere og kvalificere praksis, til gavn for børnene.

Den Ny styrkede Læreplan er udarbejdet i fællesskab mellem dagplejere, Dagplejepædagoger og leder. Alle dagplejere har udarbejdet eksempler på praksis og har ved gruppearbejde analyseret på praksis for at bidrage til udarbejdelsen af læreplanen.

Pædagogisk grundlag

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

”De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.

- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig.

De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Hvor vi tidligere har fokuseret rigtig meget på den daglige planlagte aktivitet, har vi nu i langt højere grad fokus på hele dagen som en platform for barnets dannelse og hvad denne indeholder af muligheder for leg, læring og børnefællesskaber. I et omsorgsøjemed må udgangspunktet altid være den anden og i vores tilfælde hvert enkelt barn, hvilket ligger til grund for vores praksis og understøttes af elementerne i den nye styrkede læreplan. Som barn i dagplejen må det centrale altid være 'at være nogen', hvorfor vi særligt sætter pris på dannelsesperspektivet som et mere anerkendt element i læreplanerne end tidligere. Dannelsesprocessen tager udgangspunkt i det enkelte barn og tænkes ind i forhold til dennes muligheder for leg, læring og deltagelsesmuligheder i børnefællesskaber. Tænker man for eksempel dannelsesprocessen ind i børns leg, får den frie leg pludselig en anden karakter, den bliver set som meningsskabende for den enkelte. Legens kendetegn er netop barnets autonomi/selvbestemmelse, og det er essentielt for barnets dannelsesproces at den voksne er bevidst herom. Det betyder ikke, at den voksne ikke skal deltage i legen, men det betyder at der skal være en stor bevidsthed om egen rolle som voksen. Der er mange lege hvor 'nogen' bestemmer meget, men alle børn har ret til at blive anset som værdifulde og som en aktiv del af legen, og det er her den voksne kan hjælpe. Det er vigtigt at dagplejeren intervenserer så alle børn tilgodeses og den enkelte ses, høres og forstås. Måden vi agerer på, ikke kun i legen men i løbet af hele dagen, har afgørende betydning for barnet og understreger hvorfor den denne altid må være med øje for børneperspektivet. Det er den voksnes opgave at

gøre alle børn attraktive og støtte dem hver især, så de kan blive en aktiv del af et børnefællesskab. At tænke alle elementerne ind i hele vores praksis, bidrager til at fremme hver enkelt barns trivsel, læring, udvikling og dannelse gennem et trygt læringsmiljø hvor legen er grundlæggende og hvor der tages udgangspunkt i et børneperspektiv.

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Det pædagogiske læringsmiljø er defineret gennem vores faglige refleksioner og faglige, pædagogiske didaktiske overvejelser over praksis, i sammenhæng med den faktiske pædagogiske praksis.

Med den nye styrkede læreplan er det blevet præciseret, at vi voksne i dagtilbud hele dagen skal tilbyde et pædagogisk læringsmiljø, som har fokus på det enkelte barns mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes. Det betyder, at vi skal gøre os faglige overvejelser over alle små og store aktiviteter og rutiner i løbet af dagen; hvordan vi tager imod det enkelte barn om morgenen; hvad vi ønsker at barnet skal lære om sig selv og de andre i modtagelsen, hvad/hvordan vi selv som voksen gør, og hvad barnet og de andre børn får ud af det. På samme måde skal hver voksen gøre sig overvejelser om morgenmaden, legen før formiddagsmaden, alle aktiviteterne omkring formiddagsmaden (dække bord, vaske hænder, kravle op i stolene, få/give hagesmækker på etc.), legen efter formiddagsmaden, pusleritualerne, garderobesituationerne etc. – ALLE stunder i løbet af dagen, alle de rutiner gennem dagen. Ligeledes skal vi sikre, at vi løbende reflekterer over og evaluerer praksis, så det pædagogiske læringsmiljø hele tiden udvikles og justeres i takt med børnenes udvikling og forskellige behov.

I dagplejen tilrettelægges det pædagogiske læringsmiljø i samarbejdet mellem dagplejer og dagplejepædagog. På tilsynet hos den enkelte dagplejer og i middagsstunden i legestuen skabes mulighederne for refleksion og sparring om det pædagogiske læringsmiljø. Ligeledes har dagplejer forskellige modeller og skemaer, som SMTTE, 7-kantsmodel, Basisanalysen fra BiC, didaktisk 3-trinsmodel og Refleksionsskema, som de kan/skal bruge til at kvalificere praksis. Drøftelser mellem dagplejer og dagplejepædagog vedr. den daglige praksis, både hjemme hos den enkelte dagplejer og i legestuen, tager altid udgangspunkt i den aktuelle børnegruppe.

Det pædagogiske læringsmiljø skal indeholde alle 6 læreplanstemaer og dagplejer skal derfor forholde sig til, hvordan hun kan inddrage, styrke, udvikle, bruge elementerne fra de 6 læreplanstemaer i det pædagogiske læringsmiljø hver dag.

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

I dagplejen vægter vi et tæt samarbejde med forældrene. Vi ser forældrene som den største ressource i arbejdet med børnene. Vi fokuserer på ”det hele barn” og ikke kun på den tid barnet er i dagplejen, men også på den tid barnet er i hjemmet. Det er vigtigt vi og forældre har et indgående kendskab til de forskellige arenaer barnet færdes i så vi sammen kan skabe genkendelighed og kontinuitet for barnet.

Tidlig kontakt. Vi har dialog med forældrene inden barnets start i dagplejen, allerede når vi kan se barnets indmeldelse i vores system. Forældrene bliver opfordret til at kontakte dagplejer for at etablere tidlige for-besøg inden barnets start.

Vi har en god **dialog** til **kontaktmøderne**, hvor vi får en snak om vigtigheden af at have en tæt daglig kontakt og dialog med forældrene mens barnet er i dagplejen.

Topi, hvor vi 4 gange om året drøfter hver enkelt barns trivsel og udvikling, og derigennem bliver forældrene inddraget, og er der særlig undren eller grund til bekymring, bliver forældrene indkaldt til et møde, hvor vi sammen gennemgår barnets trivsel og udvikling og aftaler efterfølgende hvad der skal arbejdes med og hvem der gør hvad.

Vi holder løbende **møder** med familier hvor enten familien eller vi vurderer der er et behov, hvor vi drøfter deres barns trivsel, læring og udvikling og laver opfølgning fra gang til gang.

Familien er **fundamentet** i barnets liv og dagplejer efterspørger derfor altid, forældrenes viden om deres barn og inddrager den i det professionelle arbejde.

Vi bruger forældrenes **ressourcer** og engagement til at styrke samarbejdet om de fællesskaber, barnet er en del af.

Alle forældre bliver tilbudt en 3 måneders samtale ift. trivsel efter opstart. Desuden afholdes der samtale med forældrene når barnet er 2½ år med henblik på overlevering til børnehaven. Der bliver udarbejdet et overleveringsskema, som dagplejer og forældre bringer videre til overgangen til børnehaven.

Der foregår en løbende dialog og udveksling af viden mellem forældre og dagplejer. Det kan i et vist omfang være i hente og bringesituationerne, at man får en snak om, hvordan dagen har været for barnet. Det er bl.a. denne videns udveksling, hvor dagplejer og forældre opbygger et nært kendskab til hinanden, der gør det muligt at tale om både det der fungerer og det der er lidt svært, i samarbejdet om barnet. Den daglige udveksling kan være særlig vigtig for at skabe sammenhæng mellem hjem og dagpleje og opbygge en tillidsfuld relation.

Forældresamarbejdet kan også involvere andre fagprofessionelle. Hvis et barn f.eks. er udfordret i forhold til, sprog, motorik eller andre forhold i hjemmet der kræver særlig opmærksomhed og støtte. I disse tilfælde kan der være brug for andre fagpersoners blik på læringsmiljøet i både

hjem og dagpleje omkring barnet. Der vil blive inviteret til møde i Tværfagligt Forum, hvor deltagerne er forældre, dagplejer, dagplejepædagog, leder af dagplejen, logopæd, ergoterapeut, psykolog og sundhedsplejerske.

Forældresamarbejde/Forældreinvolvering.
Dialog, dialog, dialog.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

I arbejdet med børn og det pædagogiske læringsmiljø, er det essentielle altid at tage udgangspunkt i hvert enkelt barn og dennes nærmeste udviklingszone. Fordi det er vigtigt at have hvert enkelt barns trivsel, læring, udvikling og dannelse for øje, må vi kigge på de omkringliggende faktorer der kan have indflydelse på barnets muligheder. Alle børn uanset udviklingsniveau, baggrund, sprog, kultur og traditioner skal tilbydes et pædagogisk læringsmiljø der tager højde for deres individuelle forudsætninger, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes. Når vi ved hvilke faktorer der har en indvirkning på børnenes dagligdag, har vi en større mulighed for at møde barnet i det han eller hun står i. I dagplejen sætter vi derfor samarbejdet med familien højt, ikke kun ved børn i udsatte positioner, men i det hele taget, da dette giver os en større mulighed for at kunne tilrettelægge et pædagogisk læringsmiljø der matcher den enkelte.

Allerede inden dagplejестart, er vi i kontakt med hver enkelt familie. TOPI sikrer os at der sker en overlevering fra sundhedsplejen, så vi i god tid har mulighed for at tilrettelægge et trygt pædagogisk læringsmiljø for barnet. Overlevering fra sundhedsplejen og fra familien vægtes højt. Ligeledes vægtes en tidlig kontakt mellem nye børn og dagpleje for at vi i dagplejen får en forståelse for hvilket barn vi skal modtage og hvilke behov vi skal imødekomme.

I dagplejen ser vi alle børn som værende i udsat position i overgangen fra hjem til dagpleje hvorfor vi altid tilstræber at få størst muligt kendskab til barnet og familien, netop for at kunne møde barnet og familien på de aktuelle behov.

Vi mener, at hvis børn, ikke kun børn i udsatte positioner, men alle børn, skal opleve at mestre den verden de er en del af, skal både børne- og vokseninitierede lege tilrettelægges ud fra disse udviklingsniveauer. Det handler ikke om at der skal være 4 forskellige lege, men at de aktiviteter der sættes i gang, rummer hvert enkelt barn, så denne oplever at mestre og opleve sig anerkendt. Det kan fx være øvelser vi i samarbejde med vores fysioterapeuter skal integrere i hverdagen for at støtte et enkelt barn. Her er det vigtigt at dette netop bliver en del af den daglige leg, så barnet

kan genkende og føler sig tryk i legen, samtidig med at denne er en aktiv del af børnefællesskabet, da legen er noget alle deltager i. Et andet eksempel kan være børn, der har brug for et afgrænset område at lege på for nemmere at fordybe sig i legen. Her er det vores opgave at sætte nogle rammer for barnet sådan at barnet får mulighed for at kunne fordybe sig i de lege og aktiviteter der tilrettelægges så barnets læring dermed understøttes.

Det er vigtigt at vi som fagpersonale får et bredt kendskab til de børn vi har i dagpleje. Har vi børn i udsatte positioner, er det ekstra vigtigt med en intern sparring for hele tiden at kunne tilrettelægge praksis og justere os i forhold til det enkelte barns behov. For at kunne dette, bruger vi dels ekstra tilsyn fra dagplejepædagogen dels ekstra møder med forældrene, og i de tilfælde vi vurderer det nødvendigt inddrages andre relevante fagprofessionelle. Tre gange årligt har vi trivselsmålinger på alle vores børn, hvilket er et godt supplement til vores daglige observationer. Trivselsmålinger hjælper os med at få et overblik over hvert enkelt barns muligheder for trivsel og udvikling, og endnu vigtigere, så hjælper trivselsmålingerne os til at vurdere hvilke tiltag der skal implementeres i læringsmiljøet for at sikre optimal trivsel, læring, udvikling og dannelse for hvert enkelt barn. Vurderes børn som værende i en udsat position, inddrages forældrene altid som det første. TOPI er et redskab vi værdsætter, da dette hjælper os til at få øje på hvilke rammer vi som pædagogisk personale sætter for vores børn og dermed giver os mulighed for at justere i forhold til hvert enkelt barn og den børnegruppe vi har.

Udover TOPI, er der hele tiden observation, analyse og sparring mellem dagplejer og dagplejepædagog.

Dagplejeren anvender video til at fokusere på egen praksis, og ved efterfølgende analyse aftaler dagplejer og dagplejepædagog eventuelle justeringer på praksis.

I dagplejen anvender vi ligeledes Marte Meo til fokuseret fremadrettet kvalificering af praksis – både ved undren om samspelet mellem dagplejer og et enkelt barn, men også som generel udvikling af dagplejers praksis.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Område Vest dækker et stort geografisk område, hvor de enkelte små lokalsamfund byder på forskellige muligheder. Vi ønsker at bruge de mange forskelligartede tilbud og muligheder med udgangspunkt i den enkelte børnegruppe og dennes forudsætninger.

Skoven, sportspladsen, andedammen, kastanjetræet og al den omkringliggende natur bruges og følges året rundt til en evig snak om forandringerne i årstiderne, om dyrene, om dyrebørnene og vejr og vind.

Den lokale bondegård besøges til en snak om alle dyrene, maskinerne og bondemandens arbejde. Hvis bondemanden har tid, får vi lov at hjælpe med at fodre de små kalve eller sidde i traktoren.

Vi besøger plejecentre, hvor børn og ældre synger sammen.

Vi bruger biblioteket eller får bogposer ud til dagplejehjemmet.

Vi kommer i kirken, både til højtider og på en regnvejrsdag.

Vi samarbejder med det lokale børnehus, skole, hal, gymnastiksal og VIA University College.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal indtages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Børnemiljøet udgøres af de fysiske, psykiske og æstetiske forhold i dagplejen. I Dagplejen har vi fokus på inddragelse, medbestemmelse og medansvar på indhold og organisering af børnenes hverdag. Når vi skal indfange børneperspektivet, skal vi som voksne forsøge at fastholde og forstå de tanker, oplevelser og opfattelser, som barnet har af eget hverdagsliv. Vi har valgt at dokumentere og evaluere på børnemiljøet ved hjælp af logbøger, SMTTE-modellen, video, praksisfortællinger, analysemodeller etc.

I arbejdet med børnemiljøet er børneperspektivet omdrejningspunktet. Det vægtes, at børnene får medbestemmelse på indhold og organisering af deres hverdag. Vi tilstræber at tilbyde en praksis, der tilgodeser hele børnegruppen, fordi vi ved, børnemiljøet vurderes i et børneperspektiv ud fra alder og modenhed. Perioden fra 0 – 3 år, ser vi som afgørende for de evner og kompetencer barnet får til rådighed i sit voksenliv. Det er derfor vigtigt, at vi fra barnets første færd tager stilling til det miljø, barnet færdes i, da børnenes oplevelser af børnemiljøet spiller en aktiv rolle i deres læring, selvforståelse og selvopfattelse.

I dagplejen har vi fokus på et godt fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø, for der igennem at fremme børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Et godt børnemiljø i dagplejen er baseret på trygge, hjemlige, kendte og kærlige rammer. Samtidig er det vigtigt, at barnet styrkes personligt, socialt, motorisk og sprogligt, hvorfor vi ser en naturlig sammenhæng mellem børnemiljøet og arbejdet med tilrettelæggelse af pædagogiske læringsmiljøer.

Det fysiske miljø tager udgangspunkt i de fysiske rammer både inde og ude, og giver plads og mulighed for fordybelse og for fysisk stimulerende aktivitet. De fysiske rammer skal være sikkerheds- og sundhedsmæssigt forsvarlige. Dette gælder både i forhold til ergonomi, pladsforhold, hygiejne, kost, støj og lys. Forholdende er et tilbagevendende tema, når Dagplejepædagogerne er på tilsyn, fordi dagplejerne hele tiden må sikre, at brugen af arealerne er svarende til det, som giver udfordringer og gode læringsbetingelser for børnene. Børns behov er forskellige, hvorfor aktiviteter m.m.

er afstemt, så det er alsidigt og stimulerer det enkelte barn, og samtidigt tilgodeser den samlede børnegrupper behov.

Det psykiske miljø tager afsæt i, hvordan børnene har det med hinanden og med den/de voksne. I dagplejen har vi fokus på betydningen af positive relationer og anerkendelse. Vi har fokus på den relationelle del i det psykiske miljø - samspillet kvalitet ser vi som altafgørende for børnenes trivsel og grundlæggende læring som menneske. Vores udgangspunkt er, at ethvert barn er unikt og betydningsfuldt i fællesskabet, og derfor mødes med en anerkendende og inkluderende praksis. Det gode psykiske børnemiljø skabes gennem venskaber, rummelighed, omsorg, tryghed, tillid og medbestemmelse. Barnet har krav på at blive taget alvorligt og på at den voksne begrundet sine handlinger og motiver. Barnet har desuden krav på, at den voksne reflekterer over og er bevidst om egen rolles betydning i forhold til barnets livslæring og dannelse.

Det æstetiske miljø handler om samspillet med omgivelserne og hvorledes vi i dagplejen stimulerer børnenes sanser i hverdagen. Det æstetiske miljø har betydning for, om børnene får lyst til at udfolde sig gennem leg og kreativitet. Det er derfor vigtigt, at dagplejehjemmet inde og ude er et rart sted at være og at indretning og udsmykning af hjemmet og udendørsarealerne er inspirerende og indbydende. De 3 områder har indbyrdes sammenhænge. Børnemiljøet skabes blandt andet af gensidige påvirkninger, så barnet bliver påvirket af omgivelserne, og omgivelserne bliver påvirket af barnet.

Børnemiljøet vurderes og justeres i samarbejdet mellem dagplejeren og den ansvarlige dagplejepædagog og indgår som en naturlig del af det pædagogiske tilsyn. Det er dog dagplejerens ansvar, ud fra den viden og kendskab hun har til børns udvikling og børnegruppen, og ud fra vejledning fra pædagogen, at sikre de bedst mulige rammer og dermed bedst mulige læringsmiljø. Dette således, at det private hjem indrettes hensigtsmæssigt og dækker behovet i forhold til at fungere både som inspirerende læringsrum for børnene, arbejdsplads for dagplejeren – og som privat hjem. Ovennævnte dokumenteres og evalueres f.eks. gennem praksisfortællinger, Smtte, 7 kant, Marte Meo, Didaktisk tretrins model, basisanalyse m.m.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Vi mener, at alsidig personlig udvikling handler om barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder i den dagligdag vi sætter op, heri engagement, livsduelighed, gå-på mod og deltagelseskompetence. Den alsidige personlige udvikling, skal ikke ses som et tema alene, men som barnets fundament. Den alsidige personlige udvikling mener vi, skal være grundstenen, lige meget hvilket tema der arbejdes med. Vi skal ikke bare møde børnene, vi skal møde dem på den rigtige

måde og altid tænke ind, at lige meget hvordan børnene bliver mødt, vil de lære af det – positivt eller negativt. Som voksen, er det vigtigt hele tiden at have for øje, at uanset hvor og hvornår på dagen vi er sammen med et barn, foregår der hos barnet en læring om sig selv – en dannelses proces. Skal vi styrke børnenes alsidige personlige udvikling må vi, ligesom i alle andre henseender, derfor kigge på os selv og se på hvordan vi møder hvert enkelt barn. Hvordan møder vi barnet der står i en udfordring, hvordan møder vi barnet der har slået sig, der har svært ved at komme ind i en leg eller som står i en konflikt med en ven. Hvordan tilrettelægger vi et pædagogisk læringsmiljø der netop understøtter det enkeltes barn alsidige personlige udvikling? Disse betragtninger er essentielle i arbejdet med børnenes alsidige personlige udvikling, da disse netop siger noget om hvordan vi arbejder med børns selvtillid og selvværd. Og netop det, at barnet bliver mødt på en anerkendende måde med følelsen af at være hørt og forstået, mener vi bidrager til at barnet gennemgår en positiv alsidig personlig udvikling og er i sidste ende med til at styrke barnets dannelsesproces i en positiv retning, og det er det vi arbejder ud fra.

I dagplejen understøtter læringsmiljøet barnets alsidige personlige udvikling hele dagen, det værende de strukturerede som de ustrukturerede situationer, og dagplejer er hele tiden bevidst om egen påvirkning af denne udvikling. Dagplejeren handler og begrundet handlinger ud fra sin opmærksomhed på børnenes perspektiver og følelser. Dagplejeren ser samt bekræfter børnene ved at udvise anerkendelse og medfølelse over for alle børnene med både ord, kropssprog og mimik.

Ex Inden frokost i dagplejen skal der dækkes bord og denne opgave er en som alle børnene i gruppen er en aktiv del af. I gruppen er der to store børn på 2½ år, et barn på snart 2 samt Elias på 11 måneder. Elias har lige lært at gå. Han står op ad en af stolene og er meget opmærksom på en af de større børn der er ved at finde tallerkner frem og efterfølgende sætter dem over på bordet én efter én. Dagplejer følger Elias' opmærksomhed og ser at Elias kigger på det Kristian gør med tallerknerne. "Du kigger på Kristian, han dækker bord med tallerknerne. Måske du kan hjælpe ham? Prøv se her Kristian, - Elias vil gerne hjælpe, - vi giver ham lige den ene tallerken som han kan sætte over på bordet. Kristian rækker Elias en tallerken og Elias tager glad imod den og går over mod bordet med den. Går Elias helt hen til kanten af bordet og står let på tæer, kan han lige få armen op over kanten og få tallerken skubbet ind. Elias vender sig stolt om mod dagplejer. "Det var rigtig flot Elias, du kan lige hjælpe med at dække bord sammen med de andre, - hvor er du god".

Når vi i dagplejen følger børnenes opmærksomhed, bliver det tydeligt for os hvor barnets nærmeste udviklingszone er og vi får mulighed for at styrke barnets alsidige personlige udvikling, herigennem Elias engagement, livsduelighed, gå-på mod og deltagelseskompetence. Dagplejeren ser og har forståelse for Elias' følelser og initiativer og handler derudfra. Hun møder Elias (og de andre børn) med en forventning og en tro på at alle børnene kan deltage ud fra deres forudsætninger, hvilket

ud fra vores overbevisning, har en positiv indvirkning børnenes alsidige personlige udvikling, herunder deres selvværd og selvtillid.

Børnene har mod til at indgå, høre til fællesskabet i forbindelse med at sangkuffert findes frem.

At børnene har lyst til at deltage, f.eks. sætter sig klar, da kuffert findes frem og at der sker en fordybelse hos det enkelte barn i fællesaktiviteten.

At børnene giver udtryk for egne behov og følelser, at vise begejstring eller sige til og fra. At det enkelte barn oplever at være betydningsfuld og have medbestemmelse i gruppen.

Tegn, beskrevet af dagplejer i forbindelse med arbejdet med Alsidig personlig udvikling...

Jeg vil se at børnene selv finder flyverdragterne og begynder at tage dem på.

At de tager initiativ til selv at få hue og støvler på.

At de spørger om hjælp hvis det ikke vil lykkes efter flere forsøg.

At de prøver at hjælpe hinanden hvis en spørger om hjælp.

At de venter på, det bliver deres tur til at få hjælp.

Tegn, beskrevet af dagplejer i forbindelse med arbejdet med Alsidig personlig udvikling.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Vi mener, at alle børn skal opleve at høre til og gøre sig positive erfaringer med det at bidrage til, og øve indflydelse på fællesskabet, samt at værdsætte den forskellighed der naturligt er alle steder. Det er den voksnes ansvar at støtte hvert enkelt barn i denne læring og i dagplejen er det noget der er gennemgående i alt hvad vi rører ved.

Når børn starter i dagplejen, kommer de ind i en hverdag, der er i fuld gang, - der er en måde vi spiser på, en måde vi synger på, en måde vi leger på osv. Nogle børn aflæser nemt disse koder og nogle skal i højere grad støttes i at tilegne sig disse sociale spilleregler, netop så de oplever at høre til. Vi vægter, at det skal foregå med udgangspunkt i barnet (ud fra et børneperspektiv) og med en anerkendende tilgang, så barnet oplever kommunikationen som ligeværdig og bidrager til barnets grundlæggende læring om sig selv. Vores påstand er, at bruger den/de voksne en korrigerende tone overfor børn, føler de sig udelige.

Jeg benævner alle børn og hvad de gør.

Jeg hjælper og guider i at vente på tur.

Jeg sørger for at der er ro og struktur samtidig med at jeg er nærværende.

Jeg giver børnene mulighed for at interagere med hinanden og være opmærksomme

Tiltag, beskrevet af dagplejer i forbindelse med arbejdet med Social udvikling

I dagplejen, skal børnenes perspektiv altid tages med i betragtning, når vi tilrettelægger, reflekterer over og justerer vores praksis.

At arbejde med børns sociale udvikling handler derfor i høj grad om hvordan den voksne er sammen med barnet og hvordan den voksne støtter barnet i relationen med de andre børn. Bliver barnet set, hørt og forstået? Bliver intentionen bag handlingen fremhævet? Bliver barnets initiativer fulgt? Vi opmuntrer barnets følelse af at mestre – af at tro på sig selv og på sit eget værd i fællesskabet, og på fællesskabets værdi for sig selv. Børnene skal tilbydes et læringsrum, hvor barnet får en følelse af at være noget værd i samspil med andre.

Det er vores intention, at børn ikke går ud af dagplejen uden at have en tro på sig selv, som aktiv deltager i børnefællesskaberne. Vi skal give alle børn gode erfaringer med fællesskabet og det gør vi ved positivt at styrke deres sociale kompetencer og dermed deres sociale udvikling. I praksis handler det rigtig meget om, at den voksne er til stede sammen med børnene, ikke bare fysisk, men også mentalt og at den voksne i særlig grad er bevidst om hvor og hvornår man skal påtage sig en given rolle i samspil med barnet.

Daglejere støttes i refleksion over praksis af dagplejepædagogen, og praksis analyseres og evalueres gennem udvalgte metoder.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Vi mener, det pædagogiske læringsmiljø kan understøtte børn muligheder for at udvikle deres kommunikative kompetencer. Vi vægter, at børnene skal opleve en følelse af lyst til at kommunikere, på netop det udviklingsniveau de er på. Børnene skal opleve en følelse af, at de bliver forstået. derfor skal det pædagogiske læringsmiljø være medvirkende til opmuntring og støtte for barnets kommunikative udvikling så barnet opmuntres til samtale både verbalt og nonverbalt.

Det æstetiske børnemiljø indrettes og bruges til at inspirere til samtale, f.eks. kan billeder med mange farver, dyr, mennesker eller maskiner opfordre til kommunikation. Der er bøger i børnehøjde Der er et bevidst valg af indretning af legeværelse med f.eks. figurer, tegninger, kreative pynteting mm der giver anledning til at kommunikere.

I bevidstheden om, hvordan det det fysiske børnemiljø kan inspirere, vægtes det i dagplejen, at der ikke er radiostøj i baggrunden, så alle børn kan høre hinanden og den voksne tale.

Det psykiske børnemiljø, hvor vi vægter glæde, stemninger, tid og anerkendelse, mener vi, er helt afgørende for børns mulighed for at udvikle deres kommunikative kompetencer. Der skal være glade ansigter og god stemning, hvis børn skal have lyst til at udtrykke sig. Der skal være tilpas tid til at snakke og give udtryk for sine tanker og behov. Dagplejer skal være nærværende og i børnehøjde og respondere opmuntrende på det sagte, for at motivere til endnu mere tale. Og hun skal have fokus på – og tale om det, barnet er optaget af lige nu og her. Dagplejer følger børnenes intention og interesse. Dagplejer benævner både barnets og egne handlinger, følelser og intentioner i nuet. Dagplejer anvender mange forskellige begreber i sin kommunikation med børnene, så børnene får mulighed for at lære et nuanceret sprog.

Børnene lærer ved at øve sig. Dagplejer skal derfor mestre kunsten både at snakke selv, så børnene hører ordene, men også være stille, så der bliver pauser, hvor barnet kan sige noget. Og dagplejer er opmærksom på at tale om emner som børnene er optaget af lige nu og her.

I legen og i fællesskabet bruger dagplejer sproget til at skabe opmærksomhed for børnene om hinanden og hjælpe børnene til at se, rumme og anerkende hinanden i fællesskabet, så børnene får en forståelse af sig selv og hinanden og får hjælp og øvelse i selv at bruge sproget til at inddrage hinanden og sætte grænser for sig selv.

Dagplejer er opmærksom på børnenes kommunikative udvikling i alle dagens rutiner og aktiviteter, dvs. sproget anvendes målrettet i dagplejers arbejde med alle læreplanens temaer.

Vi mener kommunikation er barnets vej ind i fællesskabet og dermed også barnets vej til en gryende forståelse af sig selv som menneske, hvilket betyder, at måden hvorpå vi reagerer på barnets kommunikative initiativer er afgørende for barnets forståelse af sig selv og sin omverden.

Viser børnene at jeg er glad og smiler – er nærværende – har tid – lytter og nysgerig. Sætter ord på handlinger og gentager børnenes spørgsmål og svar – og leger lidt med ordene. Viser at jeg har lyst til at kommunikere og have en samtale. Vi er færdige og jeg siger smilende: min mave er nu glad og siger tak for mad – imens jeg kører hånden rundt på maven. Nogle børn gentager – mens andre kører rundt med hånden og smiler. Viser og siger: her kommer jeg med en dejlig varm klud til dine hænder. Børnene vælger hver en klud og vi snakker alle om farven. Nogle bruger kluden – andre lægger den på hovedet – griner og lægger op til sjov. Jeg følger børnenes initiativ – viser at der er tid og synger: kan du gætte hvem jeg er!! Tilbyder at hjælpe det enkelte barn ned fra stolen – gentager barnets ord – (du siger nej tak – du kan selv) roser og fortæller barnet at det er god til at klare opgaven selv. Hos de små siger vi: 1-2-3 hop lille lop og griner.

Tiltag, fortalt af dagplejer vedr. arbejdet med Kommunikation og sprog

Jeg benævner overfor børnene, sætter ord på egne og børnenes handlinger og behov. Jeg benævner, f.eks., nu jeg henter våde én gangs vaskeklude.

Fokus på det enkelte barns sproglige niveau og ud fra dette udvider barnets ordforråd, f.eks., barnet siger sove og jeg siger, du er træt og vil gerne sove.

Anerkendelse af barnets kropssprog, f.eks., du gnider dig i øjnene, jeg kan se at du er træt og gerne vil hen og sove.

At der øves i at modtage en kollektiv besked, f.eks., nu får I en vaskeklud hver, Jeg vil rigtig gerne at I tørrer ansigt og hænder.

Tiltag beskrevet af dagplejer i forbindelse med arbejdet med Kommunikation og sprog

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I dagplejen tilstræbes det, at børnene tilbydes muligheder for bevægelse og leg i forskellige miljøer, som indbyder til fysisk aktivitet, som pirrer sanserne og som anerkender og imødekommer børnenes forskellige udviklingsniveau. Børnene mødes af den voksne med interesse og opmuntring til at bevæge sig, og bruge krop og sanser til at erfare verden med.

I dagplejen arbejder vi dagligt med mange forskellige måder at bruge kroppen på. Børnene gør sig erfaringer med deres krop, når de f.eks. øver sig i at kravle op i den høje stol, når de får tid til at øve sig i at tage overtøjet på selv, og når de øver sig i at gå op ad trappen. De gør sig erfaringer med deres kropslige muligheder, når de leger i haven, rører ved græsset, vand, sand og jord, når de løfter på små grene og store sten, og når de løber på ujævnt terræn og i gymnastiksalen. Når de triller, rutsjer og gynger.

Børnene opmuntres de til at bruge kroppen og deltage i fællesskaberne, når de mødes til sang i kirken, når de samles til massage eller mindfulness i den enkelte dagpleje eller i legestuen.

Dagplejer tilrettelægger sin daglige praksis, med udgangspunkt i den aktuelle børnegruppe og deres behov.

Dagplejer skaber rum for fysiske udfoldelser og tilstræber at kunne tilbyde et læringsrum hvor børnene erfarer kendskab til egen krop og egne sanser i både stille lege og vilde lege.

Dagplejer analyserer både selvstændigt og i samarbejde med dagplejepædagogen tilrettelæggelsen af indhold og rammer for børnenes læring om krop, sanser og bevægelse.

Krop, sanser og bevægelse:

Vi udnytter mulighederne for at klatre på og gå på de ujævne og svære steder vi kommer forbi, når vi er på tur.

Vi bruger bevægelsessalen på VIA i vintermånederne.

Vi aftaler med skolen, hvornår vi kan bruge hallen om formiddagen.

Hos mig bruger vi meget tid på at lave forskellige motorikbaner; det kan både være rundt i stuen, hvor vi inddrager klodskasserne, børnemøblerne, madrasserne og de små skamler, jeg har. Eller i haven hvor vi har nogle "træde-sten" (træskiver), et langt bræt, nogle gamle kasser og en bænk, vi bruger. Nogle gange tager vi også tæpper med ud, som vi kan gå på eller som jeg hænger op i et par små træer, så det bliver en slags hule, børnene kan gå igennem. De elsker det.

Jeg elsker, når børnene selv begynder at stille ting op til en motorikbane, så ved jeg vi er kommet i mål.

Jeg bruger ofte massage, som en måde at få børnene til at slappe af og mærke sig selv.

Vi laver sansebaner, hvor børnene skal mærke med hænder og fødder på forskellige ting.

Dagplejers fortælling om Lærepædagogik
Krop, sanser og bevægelse.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Som inden for alle temaer i den nye styrkede læreplan, handler natur, udeliv og science dels om de erfaringer børnene gør sig i naturen, dels om hvordan de gør sig disse erfaringer. Derfor handler natur, udeliv og Science i høj grad også om hvordan den voksne er sammen med barnet når dette tema præsenteres og hvordan den voksne støtter barnet i disse erfaringer barnet gør sig. Bliver barnet set, hørt og forstået, bliver opmærksomheden delt, bliver barnets interesse og nysgerrighed fulgt, bliver barnets initiativer fulgt, så barnet får en følelse af at være noget værd i samspil med andre og samtidig gør sig positive erfaringer i og med naturen. I praksis handler det rigtig meget om, at den voksne er til stede sammen med børnene, ikke bare fysisk, men også mentalt og at den voksne i særlig grad er bevidst om hvor og hvornår man skal påtage sig en given rolle i samspil med barnet, så vi når hele vejen rundt i forhold til natur, udeliv og science. Naturen er et eksperimenterende rum hvor børn bl.a. kan gøre sig de første naturvidenskabelige

erfaringer og det er vigtigt at den voksne er bevidst om at fremme denne udvikling. Børn skal også inden for dette tema have en tro på sig selv som en aktiv deltager der mestrer det at færdes i og med naturen og det er det vi skal opmuntre. Vi skal give alle børn gode erfaringer med natur, udeliv og science, vi skal vække deres nysgerrighed og det gør vi ved at vise dem mulighederne, ved at gøre dem trygge, ved at fantasere, ved at undersøge, ved sanse, ved at være der sammen osv., osv., kort sagt ved at give børnene en masse positive oplevelser og erfaringer der giver dem en tro på og en læring om sig selv i naturen.

Vi går i kolonihaven.
Vi går i skoven og på legepladsen
Vi samler kastanjer og tager dem med hjem, så borer jeg huller i den, så vi kan lave dyr af dem.
Hvert barn får en pose og så kan de samle blade og sten i. På den måde kan vi tage lidt af naturen med hjem i haven.
Vi skal samle blade sammen og lave "poseugler" af dem.
Børnene har næsten altid en gren eller en fjer med hjem, når vi har været på tur.

Fortælling fra dagplejer om emnet Natur, udeliv og science.

Fortælling fra dagplejer i arbejdet med at lære børnene passe på naturen.

Når vi går tur, så har vi altid en pose med til at samle affald i, og børnene hjælper efterhånden mig med at huske vi skal have pose med og de er dygtige til at få øje på affald som skal samles op.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I dagplejen arbejder vi med de normer og traditioner, der er i spil i dagligdagen, som f.eks. at vi sidder ved bordet, når vi spiser, at vi spiser rugbrød med pålæg, at vi spiser af en tallerken og med en gaffel, og vi sidder sammen, når vi spiser, og vi arbejder med de bredere traditioner.

Vi arbejder med fællesskaber både i den lille faste gruppe og den større gruppe i legestuen. Vi følger de danske traditioner og afholder bl.a. fastelavn, hvor børnene kommer udklædte og slår katzen af tønden. Vi maler fastelavnstønder, laver fastelavnsris, klipper fastelavnspynt og masker m.m. Vi markerer påsken, ved at lave og pynte med hjemmelavet påskepynt. Vi laver julepynt og dekorationer, synger julesange, læser julefortællinger og danser om juletræ.

I dagplejen tilbydes børnene både udtryks- og indtryksdimensionen gennem deltagelse i skabende processer, og i oplevelser som teater – musik – fortællinger og lign.

Vi markerer fødselsdage, med de kendte fødselsdagssange, og hejser flaget.

I dagplejen får børnene mulighed for at være nysgerrige, sanse, lege og bruge deres fantasi. De får mulighed for at eksperimentere med forskellige former for udtryk og sætte deres eget præg på dette, såsom vandfarve, akrylmaling, tuscher, papmache, gips, kridt på fliser udenfor, at lege med modellervoks, rigtigt ler, maling i plastikposer og meget mere. Vi er opmærksomme på processen undervejs, og ikke kun på produktet, og guider og følger børnenes initiativer, for at børnene skal få oplevelsen af at mestre og af at sætte eget præg på både proces og produkt.

Børnene får oplevelsen af, at meget er muligt og ikke fastlåst: de tilbydes f.eks. at det er muligt samle pinde eller fjer i skoven, som så efterfølgende bruges som "pensler" i et maleprojekt arrangeret udendørs i skoven eller haven.

Vi synger sange, både kendte og nye sange som børnene introduceres for. De får lov til at spille på instrumenter eks. rasle æg og trommer. De hører historier og lytter og danser til musik.

Vi leger sanglege, som er afhængige af fællesskab, vi hjælper hinanden, vi taler om venskaber, vi taler om, og leger rollelege om børnenes forældres forskellige stillingsbetegnelser og forskellige måder at arbejde på.

Børnene lærer at være en nødvendig del af fællesskabet, når de guides i at hjælpe hinanden med at komme op ad bakken på vejen til skoven, eller når de gennem dagens rutiner og dermed også traditioner for kultur, hjælper hinanden med at samle æg ind hos dagplejerens høns.

I dagplejen følger vi børnenes initiativer og spontane tiltag, også når det drejer sig om sang og dans, - hvis vi f.eks. er på skovtur og ser et lille grantræ (juletræ) og børnene begynder gå rundt om træet, så følger dagplejer og går med i legen og begynder måske synge julesang.

Jeg bruger børnenes hænder og fødder til at lave aftryk, f.eks. kan vi lave engle, blomster og træer.

Dagplejers fortælling om idéer til Kultur, æstetik og fællesskab.

Evalueringskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

I dagplejen evaluerer vi løbende på praksis. Det foregår både individuelt, hvor den enkelte dagplejer evaluerer på hverdagen og fælles i samspil med legestuegruppen – Dagplejepædagogen er ofte sparringspartner/vejleder i evaluering af praksis.

Evalueringen kan være sporadisk, når dagplejer er nysgerrig på en aktivitet – eller det kan være mere struktureret, når dagplejer er særligt optaget af et længere forløb eller en udfordring.

Ved tilsynet udfylder dagplejepædagog tilsynsskema, hvori fremgår hvad dagplejer og dagplejepædagog har aftalt der skal være særligt fokus på/ arbejdes fokuseret med frem mod næste tilsyn. Ved kommende tilsyn foregår en fælles mundtlig evaluering af den indsats dagplejer har arbejdet med.

Dagplejer og dagplejepædagog anvender løbende video til kvalificering af praksis, hvor fokus altid er læringsmiljøet.

I tilsynet og i dagplejers hverdags praksis anvendes forskellige metoder til dokumentation, refleksion, planlægning, og evaluering af praksis. Dagplejerne har et indgående kendskab til SMTTE, Basisanalysen, Didaktisk tretrinnsmodel, 7-kant, "Refleksionsskema", Marte Meo og praksisfortællinger.

De forskellige metoder anvendes ud fra hvad der lige nu er fokus på i dagplejers praksis. Det kan handle om selve læringsmiljøet – det kan handle hvilken om respons ses fra børnene – det kan handle om planlægning af forløb – det kan handle om generel kvalificering af praksis.

Planlægning og fokus i forhold til evaluering, foregår både i samspil med dagplejepædagog, i fællesskab i legestuen og individuelt af den enkelte dagplejer.

Daglejepædagog og dagplejer refererer til målene i Ny styrket Læreplan i drøftelser om praksis og i planlægning af fremadrettet fokus. Altid med Læringsmiljøet som omdrejningspunkt.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Der skal arbejdes med Ny styrket Læreplan på dagplejens kommende aftenmøder og ved tilsyn. Efterhånden som denne systematiske gennemarbejdning af praksis analyseret gennem læreplanen, viser en kontinuerlig faglig udvikling, vil Læreplanen blive evalueret og justeret løbende, så beskrivelser og praksiseksempler bliver endnu mere konkrete og uddybende frem mod de givne mål.

Analysen af praksis set gennem Læreplanen sker i gruppearbejde, hvor dagplejerne forholder sine medbragte praksisfortællinger eller videofilm, til både målene og beskrivelserne i Ny Styrket Læreplan.

Justeringer af læreplanen inspireres af udbyttet fra disse analyser af praksis gennem Læreplanen, og på Pædagogisk dag mellem Daglejepædagoger og leder 2 gange årligt, drøftes og udarbejdes løbende justeringer, med det formål, at Ny styrket Læreplan bliver et endnu mere konkret arbejdsredskab i dagplejers daglige praksis.

